

**Reformulation du lexique sur les terminologies liées à la redevabilité
et à l'éducation civique en langues nationales par les journalistes et
animateurs en langues locales des radios membres de la FeRCAB**

Lexique des terminologies

N°	Terminologie	Reformulation en Baatonum	Explication en Baatonum
1.	Acompte	dìbun burabu	Somburu tè ta kooran gobin burabu
2.	Action	sòma	Sòma yè ya koorà yè ba naa gire sòman kpuna gaa sɔɔ
3.	Action en recouvrement	Dempon kɔsiasibu	Dempon gobi yì ba ra mwe ka dam maa kùn kɔsie saa yè sɔɔ n weene
4.	Affermage	Somburun yiirebu kason swaa sɔɔ	Bù tɔn diro samaan gãanu nɔma beriya nɔɔsinaa sɔɔ ù ka gobi kasu
5.	Agent public	Bànmeron sɔm kowo	wì bànmero ga dam gam wɛɛ u ka somburu mò
6.	Amende	Dɔrabu / Samà	Gobi yì ba ra tɔnu kɔsiasie bù ka nùn swa gawa
7.	Annualité budgétaire (principe d') :	Wɔɔn gobi dendibun kpuna	Tiraasi yè ya bànmero sãa gù ka gobi dendibun kpuna ko wɔɔ ka wɔɔ
8.	Annulation de crédits	Wɔɔn gobi diru garun goberu	Bù sɔma yè ya n koorɔn gobi diru wĩa kpunan di
9.	Appel d'offres	Yàburun wombu	Kpàra tè ba ra ko bù ka tɔnu sua n kun me sɔm yeru garu bù ka yàburu wɛ
10.	Appel d'offres ouvert	Yàburu tè ta baawere waan wombu	Kpàra tè ba ra ko bù ka yàburu wom tè ta baawere waa

11.	Appel d'offres restreint	Yàburu tè ta ù baawere waan wombu	Kpàra tè ba ra ko bù ka yàburu wom tè ta ù baawere waa
12.	Arrière	Kɔsiarun dību	Kɔsia tèn sanam mu saraa
13.	Atteinte à l'honneur et à la probité	Bèere sariru	U kom kua mè mu kùn bèere mɔ
14.	Attributaire du marché	wì ba yàburu wẽ	Yàburun wombun biru, wì ba gɔsa ba yàburu wẽ
15.	Audit de performance	Sɔm yerun sīribu	Bù kasu bù wa mè sɔm yerun sɔma ya sīisina
16.	Audit interne	Sɔm yerun sariaban mɛm nɔɔbun wẽribu	Bù kasu bù wa mè ba ka sɔm yerun sariaba mɛm nɔɔwammɛ
17.	Autorité locale	Wuun guro guro	wì ba tɛtɛ toowa ba gbiisia
18.	Avance	Kɔsiarun burabu	Gobi yì ba ra tɔnu bure ù ka sɔmburu tore
19.	Avenant	Yarukawari tirerun kòsi piibu	Bù yarukawari tire piibu yara bù ka gururu nɔɔ nɛrasia
20.	Avis à manifestation d'intérêt :	Sɔmburun yasansi ka sɔm kowobun sɔm yẽrun wombu	Bù tireru yara bù ka sɔmburun yasansi ka sɔm kowo bèn bweseru ba kasuun kpàraru ko
21.	Avis à tiers détenteur	Yokùbu	Bù nun dību kɔsiasia ka swaa gaa
22.	Avis d'imposition	Dɛmpon tireru	Tire tè ba ra ka nun naawɛ a n ka wunen dɛmpon geeru yẽ ka saa yè sɔɔ kaa yè kɔsia
23.	Blanchiment de capitaux	Swaa kɔsan gobin sureebu swaa gea sɔɔ	Gobi yì a waama wunano kɔsun di, a yì naanen swaa sure

24.	Blocage des comptes bancaires	Tɔnun gobi beru yerun kenubu bankio	Bù tɔnu yinari ù win bankin gobi dendi yèn sɔ̃ u dempo kɔsiabu yina
25.	Bon de Commande	yàburun nɔɔ kɛ̃ tireru	Tire tè ba koo wì ba yàburu wɛ̃ kua bù ka nùn nɔɔ kɛ̃ ù sɔmburu tore
26.	Bons du Trésor	Yè bànmɛro ga ka tɔnun gobi bɔkuran seeda tireru	Tire tè ta sɔ̃simɔ mè a bànmɛro gobi bɔkura
27.	Bordereau	Kiaru/ sɔmburu baateren kpãaru ka ten gobin tireru	Tire tè ta koo sɔ̃si yè ka yè u kɪ ù dwe ñ kun mɛ sɔmburu tè u koo ko, yen baayeren gobin geeru
28.	Budget annexe	Gobi dendibun kpunan soseru	Sɔm yee tè ta ñ tii mɔ ten gobi dendibun kpuna yè ba manii ten sina yasakpɔn sɔm yerun gobi dendibun kpuna sɔɔ.
29.	Budget autonome	Sɔm yee tè ta tii mɔn gobi dendibun kpuna	Gobi dendibun kpuna yè sɔm yee tè ta tii mɔ ta ra ko
30.	Budget citoyen	Gobi dendibun kpuna tokereke	Gobi dendibun kpuna yè ba gura tɔn dirobu bù ka yè tubu fuuku
31.	Budget de l'Etat	Bànmeron gobi dendibun kpuna woodan swaa sɔɔ	Tire tè sɔɔ ba bànmeron gobi dendibun kpuna tusia yè wooda ya nɔɔ kã bù ko wɔ̃ girã sɔɔ
32.	Budget de la commune	Tem kãa bɔnun gobi dendibun kpuna	Tire tè sɔɔ ba tem kãa bɔnun gobi dendibun kpuna tusia yè wooda ya nɔɔ kã bù ko wɔ̃ girã sɔɔ
33.	Budget général	Gobi dendibun kpuna baka	Tire tè sɔɔ ba bànmeron gobi dendibun kpuna tusia yè wooda ya nɔɔ kã bù ko wɔ̃ girã sɔɔ, adama gobi beru yenu ganu ka gobi dendibun kpuna

			soseru ta ò wāa sɔɔ
34.	Budget programme	Wɔɔ dabirun gobi dendibun kpuna	Gobi dendibun kpuna yè bānmero ga ra ko wɔɔ dabirugia bù ka tusia mè ba koo sɔma koosina ka gobi yì ba koo dendi ya n ka sɔɔsii yè ba naa gire
35.	Cahier des charges	Sɔman saria tireru	Tire tè sɔɔ ba ra gere mè ba koo sɔma koosina
36.	Certification des comptes	Gobi dendibun siarabu	Gobi dendibun wɛɛrobu , bera ba koo gere mè ba sɔma waasina
37.	Charge de la dette	Dìbun nim	Gobi yì bānmero ga bɔkuran nim
38.	Chiffre d'affaires	Gobi waaru	Gobi yì yu nun duuwa dempo baasi wɔɔ gira sɔɔ
39.	Citoyen	Tem bii	Tem mì baawere u wāa u n ka mɔ yè ya ka nùn weene kpa u n mò yè n weene ù ko.
40.	Code pénal	Siribun wooda tireru	Tire tè sɔɔ ba ra toranu tusie nì kaa ko ka saria yè n weene bù nun diiya
41.	Collectif budgétaire	Tem kāa bɔnun gobi dendibun kpuna yè ba sɔmwà	Tem kāa bɔnun wɔɔn gobi dirun kpuna gbiika yè sɔɔ ba gāa dabiru kɔsa ben sɔma sɔɔ
42.	Collectivités territoriales	Tem kāa bɔnu	Tem kāarun kāasa yè sɔɔ ba ra guro gurobu tɛtɛ toowe
43.	Commande publique	Bānmeron sɔm yiirebun tireru	Wì ba sɔma yiire, tire tè ba ra nùn wɛ u n ka yɛ mè u koo sɔma koosina
44.	Commission de passation des marchés	Yàbu wɛɛbun yigbe bɔɔsɔkɔbuu	Yigbe bɔɔsɔkɔbuu gè yàbu yɛrò u ra swīi yàburun wɛɛbun swaa sɔɔ

45.	Communauté à la base	Wuugibu	Wuun tɔm bè ba wāasine ba ka wunano teesu m̀
46.	Commune	Tem k̄āa bɔnu	Tem k̄āarun k̄āasa yè sɔɔ ba ra guro gurobu tɛtɛ toowe
47.	Compte administratif	Tire t̀ sɔɔ ba ra sɔm yerun gobi dendibun kpuna gure	Gobi dendibun kpuna yè sɔm yerun guro guro u ra nɔɔ k̄
48.	Compte de gestion	Tire t̀ sɔɔ ba ra yore gobi ỳ ba denda ka gem	Tire t̀ sɔɔ ba ra yore gobi ỳ yu dua ka ỳ yu yara dee dee
49.	Compte général de l'État (CGE)	B̀nm̄eron gobi dendibun kpuna bakan daaribun tireru w̄ɔɔn kpeeru sɔɔ	Tire t̀ sɔɔ ba koo yore m̀ b̀nm̄ero ga ka gobi dendisina ka sɔma yè ga kua kpuro.
50.	Comptes de l'État	B̀nm̄eron gobi dendibun kpuna yè ba wiru go	Tire t̀ sɔɔ b̀nm̄ero ga koo gere m̀ ba ka sɔma koosina ka m̀ ba ka gobi dendisina w̄ɔɔ gira sɔɔ
51.	Concession	B̀nm̄eron tem sikan dendibu	Yarukawari tire t̀ sɔɔ ba ra tɔn diro nɔɔ k̄ ù ka tem m̀ ba sika yii dendi ka gobi n̄ kun m̄ kam
52.	Concession	B̀nm̄eron tɔn diron sɔm yiirebu	Yarukawari tire t̀ sɔɔ ba ra tɔn diro nɔɔ k̄ ù ka b̀nm̄eron sɔmburu ko ka gobi
53.	Concussion	K̄r̄un bikia b̀ bu n̄ w̄ā wooda sɔɔ	K̄ɛ t̀ ba ra bikie b̀ sere sɔmburu ko baa ka m̀ ȳr̀ò u saria yibie
54.	Conflit d'intérêts	Tiin ḡānu koosibu	Tɔnu ù win tiin yarufaani m̄eri u n̄ kun ka kue yè n̄ weenɛ ù ko n̄ kùn m̄ ù ko ù sarasia
55.	Contentieux fiscal	Nɔɔsinaa sariru dempon swaa sɔɔ	Nɔɔsinaa sari t̀ ta tura siri gb̀burɔ dempon swaa sɔɔ

56.	Contrat de gestion	Gãa dendibun yarukawari tireru	Yarukawari tire t� ta ra t�n diro swaa k� � ka samaan gãanu dendi
57.	Contrat de partenariat public-priv�	Gobi gbiisiabun yarukawari tireru b�nmero ka t�n diron yigberun suunu s�s	Yarukawari tire t� b�nmero ga ra ka t�n diron yigberu n�s k� � win gobi gbiisia � ka samaan s�mburu garu ko. S�mbu ten dendibun diya yigbe ten gobi yu koo yari
58.	Contrat de partenariat public-priv� � paiement public	Gobi gbiisiabun yarukawari tireru b�nmero ka t�n diron suunu s�s w�n k�siaru ta we b�nmeron kpakororun di	Yarukawari tire t� b�nmero ga ra ka t�n diron yigberu n�s k� � win gobi gbiisia � ka samaan s�mburu garu ko. B�nmeron kpakororun diya k�sia te ta koo yari sere ka saa y� ben yarukawari ya koo kpe
59.	Contribuable	Wi u ra d�mpo k�sie	Tem bii w� saria ya duke � d�mpo k�sia
60.	Corruption	N�m biran k�ru	K�s t� ba ra t�nu ko b� ka win n�ni go, b� ka win g�ru s�iya ,b� ka win n�s k�re , y� ya weens � ko u n kun ka kue, � kun m� � ko y� ya � weens � ko
61.	Cour des comptes	B�nmeron s�m yee t� ta ra yarumani dendibu w�eri	S�m yee t� ta ra w�eri yarumani dendibu b� n w�ra ka b� k�n w�re
62.	Crédit budgétaire	Gobi dii t� ba duke gobi dendibun kpuna s�s	Saria y� ya gobi diru n�s kem� gobi dendibun kpuna s�s (geeru ka s�mburu t� ba koo ko)
63.	Crédit d'imp�t	D�mpon d�bu	D�mpo k�sion d�i bi b�nmero ga n�n�

64.	Crédit de paiement	Gobi dirun nɔru	Gobi dii tè saria kùn kã bù saraa
65.	Crédits globaux	Sìka, gobi dendibun kpuna sɔɔ	Gobi yi ba sìka yii bù ka sɔma ko yèn sɔɔru ba ò raa sãa gobi dendibun kpuna sɔ
66.	Débat d'orientation budgétaire	Gobi dendibun kpunan daaribu	Mɛnno gè sɔnkɔɔ ba ra ko ka sinayasakpɔbu bù ka bɔnmɛron gobi dendibun kpuna wɛɛri
67.	Décharge	Siri kowon seeda tireru	Seeda tire tè siri kowo u ra ko ù n yarumani dendibu wɛɛra u kpa ù ka sɔɔsi mɛ dooru ta wɛra
68.	Décideur	Gari yiiyo	wi saria ya kã ù gari yi, ù wɛɛri mɛ ba ka yarumani dendisina
69.	Déclaration fiscale	Yarumanin tusiabu	Tire tè dempo kɔsio u ra ka win yarumani tusie bù ka dooru ko
70.	Découvert	Bòkuraru kùrukuru	Bɔkura tè a ra ko bankio gari yù n nun deema kùrukuru
71.	Déficit	Gobi dii tè ta sɔndi tè ba raa dukee bù ko sɔɔ	Ma gobi diru ta kera mɛn saka ba raa dooru kua bù dendi
72.	Déficit budgétaire	Gobi dii tè ta sɔndi bɔnmɛron gobi dendibun kpuna sɔɔ	Ma sɔm yerun gobi diru ta kera mɛ ta raa tii yiiya
73.	Dégrèvement	Dempon kɔsiarun karàbu	Dempo kɔsia tè saria ya kara ò kun mɛ tè ba dempo kɔsio sɔɔki kua
74.	Délégation de service public	Bɔnmɛron sɔmburu tè ba tɔn diro nɔma bɛriya ù ko	Yarukawari tire tè bɔnmɛro ga ka tɔn diro nɔ kã ù ka sɔmburu garu ko

75.	Demande de cotation	Yàburun wěebu	Yasansi yè ba ra ka sòm kowobu gosi kpaaka
76.	Deniers publics	Samaan gobi	Gobi yì yu sãa bànmeron mɔru
77.	Dépense	Gobi diru	Gobi yì ba dimɔ sɔman swaa sɔɔ
78.	Dette	Dìbu	Dii bì a di goon mi ma bin kɔsiaru ta t̄ru mɔ
79.	Dette publique	Bànmeron dìbu	Dii bì bànmero ga nene
80.	Dévaluation	Gobin surabu	Gobin dam kawabu kɔsiru sɔɔ
81.	Développement durable	Wuswaa daa bì bu koo dakaada	Wuswaa daa bì bu sia yawe
82.	Document administratif	Gbankɔkɔn tireru	Tire tè gbnkɔkɔ ga yorua ñ kun me tè ba gbankɔkɔ yoruwa sɔmburun swaa sɔɔ
83.	Document de Programmation Pluriannuelle des Dépenses (DPPD)	W̄ɔɔ dabirun gobi dirun kpuna	Tire tè sɔɔ bànmero ga ra w̄ɔɔ dabirun gobi dirun kpuna yi (w̄ɔɔ ita, w̄ɔɔ nɔɔbu)
84.	Domaine public	Wuun tem bau	Tem bau gè ba ra sika yi bù ka gãanu ko
85.	Domicile fiscal	Dɛmpo kɔsion wãa yeru	Bà n dɛmpo kɔsio kasuu , mi ba koo nùn wa
86.	Dossier d'appel d'offres (DAO)	Yàburun wombun tirenu	Tire nì sɔɔ ba ra sòm kowobu gari bè ba kasuu ka sɔman tiin yasansi
87.	Douzièmes provisoires	Gobi dendibun kpuna piibu	Kpuna piibuu gè ba koo ka sɔmburu ko suru tia yèn s̄ kpuna kpaaya dākuru kua. Kpuna piibuu ge ga ra n s̄awa w̄ɔɔ guron suru tian gobi dirun saka

88.	Droit de communication	Bànmèron saria dèmpòn daabaarun swaa sɔɔ	Saria yè ya dèmpòn gbankɔkɔgibu kã bù ka kasosu ka wɛribu kpuro ko bù ka daabaaru kpuro wa yè ya koo bè somi dèmpòn mwabu sɔɔ
89.	Droit de préemption	Saria yè ya ra tɔnu kɛ̀ ù goo kɔsire ko	Saria yè wooda ò kun mɛ yarukawari tireru ta tɔnu kã ù ka goo kɔsire ko kiaru garun dwebu sɔɔ
90.	Droits constatés	Tɔn diron dii bì bànmèro ga nɛnɛ	Dii bì ba ò kɔsie n sere deema yɛ̀rò u sɔmburu kua u kpa
91.	Emprunt obligataire	Bànmèron bɔkuranu	Bɔkura tè ba ra bànmèro kue saa yigberu garun min di
92.	Emprunts	Bɔkuranu	Ta sãawa bɔkura tè ba ra bànmèro kue ò kun mɛ gen sɔm yeru garu
93.	Engagement	Gobi wĩabun nɔɔ kɛ̀ru	Tire tè ba ra ka gobi dendo nɔɔ kɛ̀ ù ka gobi wĩa
94.	Engagement comptable	Gobi wĩabu	Gobi yì ba ra wĩɛ̀ bù ka wunanɔsu ko
95.	Engagement juridique	Siri kowobun seeda dii tireru	Tire tè ba koo nun wɛ̀ siri dirɔ̀ tè ta sɔ̀simò mè bànmèro ga wunen dibu nɛnɛ
96.	Enregistrement	dèmpogibun seeda dibu yarukawari tireru sɔɔ	Seeda yè dèmpogibu ba kua bù sere wunen yarukawari tireru duke tire bakaru sɔɔ
97.	Enrichissement illicite	Bànmèron sɔm kowobun yarumani bakan mɔru	Yarumani baka yèn yarima yeru a ò kpɛ̀ a tusia
98.	Entreprises publiques	Bànmèron sɔm yenu	sɔm yee ò bànmèro ga yina gu tɔm dirobu nɔma bɛriya

99.	Epargne	Sìka	Gobi yì ba beruwa ba ò dimo t̃ε gè
100.	Escroquerie	Sùuta	Bwisi yì ba ra t̃onu kue bù ka nùn win yarumani mwari
101.	Etablissements publics	Bànmeron s̃om yenu	S̃om yee nì nu tii m̃o ma nu s̃oma mò ka bànmeron yĩsiru
102.	Evasion fiscale	Gbena d̃empon swaa s̃o	Weesu / bwisi kobu m̃è d̃empon ya ò ka wunen yarumani kpuro giam̃o bù sere nun tireru muraa
103.	Exercice budgétaire	W̃o giran gobi dendibun kpuna	S̃oma yè ba koo ko w̃on suru gbiikon di n ka girari gen suru d̃ako
104.	Exigibilité	D̃empon k̃sia t̃ru	T̃o t̃en di n t̃onu s̃a tiraasi ù win d̃empon k̃sia
105.	Faute de gestion	T̃oraru gobin dendibun swaa s̃o	Gobi dendi bì bu ò wooda swĩ
106.	Finances locales	Tem k̃a b̃onuban gobin dendibun saria	Yasansi ka saria bè n weene tem k̃a b̃onu bù swĩ ben gobin dendibun swaa s̃o
107.	Fiscalité	D̃empon mwabun saria	Yasansi ka saria bè n weene tem k̃a b̃onu bù swĩ ben dempon mwabun swaa s̃o
108.	Fonds spéciaux	Tem guro gurobun gobi dirun kpuna yè ba m̃o yasiiri s̃o	Ya s̃awa gobi dirun kpuna yè ba duke bù wuun guro gurobu gabu w̃e bù ka s̃oma ko wuswaa daabun swaa s̃o, yasiiri s̃o, adama ba ku ra yin dibu tusie
109.	Gouvernance	Tem ñenubu	M̃è ba ra ka tem ñenusine , yasansi ka saria yè ba ra swĩ tem s̃oma ya n ka s̃im̃o dee de

110.	Gouvernance locale	Tem kãa bɔnun nɛnubu	Mè ba ra ka tem kãa bɔnu nɛnusiɛ , yasansi ka saria yè ba ra swĩi tem kãa bɔnun sɔma ya n ka sĩimɔ dee dee. Tem kãa bɔnun bii geo kpuro n weenɛ ù nɔma duke sɔɔ
111.	Gré à gré (Marché de gré à gré ou marché par entente directe)	Yàburun wẽɛbu naanen wallo	Sɔmburu tè ba ra sɔm kowo wẽ ba n kun yàburu womwa . Sɔm yẽrò ka sɔm kowo ba ra nɔɔsinɛwa kpa bù yarukawani tireru nɔma duke
112.	Haute Cour de Justice	Siri dìi tèn mi ba ra tem yẽrò ka win sinayasakpɔbu siriye	Siri yee te ta ku ra goo siriye ma n kun tem yẽrò ka win sinayasakpɔbu tɔna bà n tora ben sɔmburun swaa sɔɔ. Adama tora te tà n ka daakari seebu na tem sɔɔ, saa guro guro wi ka bè ba nùn nɔma kã, be kpurowa ba koo siriya.
113.	Haute trahison	Tem yẽron tɔra bakaru	Tora te ta sãawa tem yẽrò u n kun win nɔɔ mwɛɛru yibie tè ù kara ka tem yĩsiru ù kun mɛ : <ul style="list-style-type: none"> - u toraru garu kua tè ta tem bibun saria taara - u tem gam mura u dɔra ù kun mɛ u kẽru kua - u kookoosu kua sɔ su koo bubaa go kpa su tem biru wesia.
114.	Hypothèque légale	Tòruba mwabu	Saria yè ya ra de bù tɔnun yenu tɔruba mwa ka gbankɔkɔn yĩsiru yèn sɔ u ù dɛmpo kɔsie
115.	Impôt	Dɛmpo	Gobi yì ba ra tem bii mwari bù tem banaan sɔma ko

116.	Impôt direct	Wiru ka wirun dɛmpo	Dɛmpo yè ba ra mwe baaweren wiru wollo ka sɔm yee baateren wollo
117.	Impôt indirect	Wunanɔsun dɛmpo	Dɛmpo yè a ra kɔsie à n wunano gaku kobu da
118.	Impôt personnel	Tɔnun yarumanin dɛmpo	Dɛmpo yè ba ra kɔsie saa tɔnun yarumanin doorun di
119.	Impôts d'État	Tem banaan dɛmpo	Dɛmpo yè ba ra kɔsie bù ka tem banaan sɔma kpuro ko
120.	Impôts locaux	Tem kãa bɔnun dɛmpo	Dɛmpo yè ba ra kɔsie bù ka tem kãa bɔnun banaan sɔma kpuro ko
121.	Indicateur de performance	Wunanɔsun wuswaa daabun seeda	Ya sãawa seeda yè ya sãosimo mè wunano kasa ga wuswaa daamo dee dee . Yera ya ra de ba n yẽ yè ba naa gire bà n koo yè nɔma turi
122.	Inspection Générale de Ministère (IGM)	Sɔm yee tè ta ra wɛribun sɔma ko sinayasakpɔn sɔm yero	Ta sãawa tè ta ra sɔma kpuro wɛeri sinayasakpɔn sɔm yero
123.	Inspection Générale des Finances (IGF)	Sɔm yee tè ta ra wɛribun sɔma ko tem girum gobi dendibun swaa sɔɔ	Ta sãawa tè ta ra sɔma kpuro wɛeri tem girum gobi dendibun swaa sɔɔ . Sinayasakpɔ wì u tem yarumani ka gobin gari wunanamo wiya u sãa ten wirugii. Ben sɔm tusia tireru ta ra dewa sinayasakpɔɔ win mi ka màa tem yẽròn mi.
124.	Interpellation	Gari bikiabu	Ya sãawa bù tɔnu soku bù nùn bikia mè u ka sɔma koosina
125.	Lettre de cadrage	Gobi dirun karà	Tire tè gobin sinayasakpɔ u ra sɔm yenu mɔrisiye bù ka gere sɔma yè ka yè n weenɛ bù ko

126.	Liquidation	Dɛmpon gobi kɔsiaru ka gobi dendibun sɔma	Sɔma yɛ ya koo koora b̀ sere gobi yara ỳ ba koo dendi
127.	Loi de finances	Gobi dendibun wooda	Ya s̄awa wooda yɛ sɔnkɔrɔ ba tɛtɛ toowa b̀ ka b̀nmero nɔ k̄ ù ka gobi dendi kpa ù ka sɔma ko w̄ɔ gɛ ga sisi
128.	Loi de finances de l'année	W̄ɔn yarumani dendibun wooda	Ya s̄awa wooda yɛ ba ra sue b̀ ka b̀nmero nɔ k̄ w̄ɔ giran yarumani ka gobin dendibun swaa sɔ
129.	Loi de finances rectificative	Gobin dendibun sɔmbun wooda	Ya s̄awa wooda yɛ ba ra sue gobi dirun kpuna sɔ b̀ ka saria ganu kɔsi b̀ n deema gobi dendibun kpuna yen gam ka gam ya kɔsa
130.	Loi de r̀glement	Gobi dirun ȳrasiabun wooda	Ya s̄awa wooda yɛ w̄ɔ sɔ ya ra gobi diru ȳrasie
131.	Maître d'œuvre	Sɔm kowo	U s̄awa tɔn diro ñ kun mɛ yigbɛ tɛ ta ka b̀nmero yarukawari b̀kua
132.	Maitre d'ouvrage	Sɔm ȳrò	U s̄awa tɔn diro ñ kun mɛ yigbɛ tɛ ta goo sɔmburu yiire ka yarukawari tireru
133.	Malversation	Yarumanin gbena	Ya s̄awa tɔnu ù yarumani gbɛni yɛ u k̄suu
134.	Mandat de paiement	Tire tɛ ba ra ka gobi kɔsiaru nɔ k̄	Ta s̄awa tire tɛ sɔ gbankɔkɔn wirugii u ra win gobi bero nɔ k̄ ù ka gobi kɔsia
135.	Marché public	Sɔm kowon suabun tireru	Ta s̄awa tire tɛ sɔ b̀nmero ñ kun mɛ yigbɛ diriru ta ra ka sɔm kowo yarukawari sue ù ka sɔmburu garu ko

136.	Mise en recouvrement	Dɛmpon mwabun sɔɔrun wiru goberu	Ya sãawa sɔɔru yè ba ra ko saa dɛmpon kɔsiabun dooru, dɛmpon geeru , dɛmpon tireru mureebu ,ye kpuron wiru goberu . Saa tɔɔ tèn di sɔɔru ya wiru goora, yen sisiru ba koo kpĩ bù dɛmpo mwabu tore
137.	Montant du marché	Sɔmburun gobin geeru	Ta sãawa gee tè ba koo sɔm kowo kɔsia ù ka sɔma yè ba duke yarukawari tireru sɔɔ kpuro ko ù wiru go
138.	Obligation fiscale	Dɛmpon geeru	Ta sãawa gee tè n weene dɛmpo kɔsio ù wẽ
139.	Office	Gbankɔkɔ	Ya sãawa sɔm yee tè ta sãa baɛmɛron mɔru
140.	Offre	Sɔm kasogibun tirenu	Ta sãawa tire tè sɔɔ sɔm kasogibu ba ra daari sɔma yè ka yè ba koo ko ka yen gobin geeru
141.	Ordonnance de paiement	Kɔsiarun nɔɔ kɛru	Ta sãawa tire tè sɔɔ sɔm yɛrò u gobi garo nɔɔ kã ù ka sɔm kowo kɔsia . Wì u nɔɔ kemɔ u ko n sãawa baɛmɛron tɔnu
142.	Ordonnancement	Bànmɛron dɪbun kɔsiaru	Ta sãawa nɔɔ gè guro guro u ra kɛ bù ka bànmɛron dɪbu kɔsia bì ga nɛnɛ
143.	Ordonnateur	Nɔɔ kɛyo	U sãawa tɔnu wì saria ya kã ka bànmɛron yĩsiru ù gobi ka yarumani dendibu nɔɔ kɛ tè ba duke gobi dendibun kpuna sɔɔ .
144.	Personne responsable du marché	Sɔm wɛɛbun guru guro	U sãawa tɔnu wì sɔm yɛrò u gɔsa ù sɔm wɛɛbun yasansin wiru gbii kpa ù sɔma nɔni duke
145.	Plafond d'endettement	Dɪbun wiru goberu	Ta sãawa dɪi bìn saka wooda ya duke bù ku saraa wɔɔ tian kpooru sɔɔ

146.	Plan Comptable de l'Etat	Bànmèron gobi dendibun yasansi	Ya sãawa tire tè sɔɔ bànmèro ga yasansi kpuro daara mè n weenɛ bù ka gobi dendi
147.	Poursuite	Dɛmpo kɔsiabu ka tiraasi	Ya sãawa swɛɛ yì gobi bero u ra kpee ù ka dɛmpo kɔsio tiraasi ko ù ka dïbu kɔsia
148.	Préqualification	Gɔsi gbiikuru	Ta sãawa gɔsi tè ba ra gbii bù ko bù ka sɔm kowobu wĩa bè saria ya kã bù sɔmburu kasu
149.	Prescription	Tiraasin gɔɔ	Ya sãawa dee dee tè sɔɔ saria kùn maa banmèro kã gù dɛmpo kɔsio tiraasi ko, domi tũru ta saraa
150.	Prescription extinctive (ou libératoire)	Sarian gɔɔ	Ya toruawa saa mìn di wooda kùn maa tɔnu kã bù nùn win saria tubuwa yè u mɔ
151.	Prescription fiscale	Dɛmpon gɔɔ	Ya toruawa saa tũɔ tèn di wooda kùn maa kã bù tɔnu dɛmpo sɔnɛ
152.	Pression fiscale	Dɛmpon kpãaru	Ya sãawa sɔɔki ñ kun mɛ wasara yè ya ra tɔnu naawɛ bà n win yarumani sɔɔ dɛmpo wĩa
153.	Prestation	Sɔmburu	Ya sãawa sɔm bwese bweseka yè ba yarukawari tireru mure bù ko
154.	Principe de l'unité de trésorerie	Kpakoro teerun dendibun yasansi	Ya sãawa yasansi yè ya duke mè bànmèron kpakororu teera
155.	Principe de l'unité de caisse	Kpakoro teerun saria	Ya sãawa saria yè ba ra swĩi bù ka kpakoro teeru dendi
156.	Principe de la constatation des droits et obligations	Saria ka tiraasin tireru dukeebu	Ya sãawa yasansi yè ya ba sua bù ka saria ka tirasi tireru mure .

157.	Programme	Soman kpuna	Ya sãawa soman gobi dukeebu kpuna
158.	Projet annuel de performance	wõõ giran soman wuswaa daa bi ba naagiren tireru	Ya sãawa tire tẽ sã ba ra wõõ giran soma daari, yen gobi dirun kpuna , yẽ ba naa gire ba ka soma ye yiimo ka sãmburun wuswaa daabun seeda yẽ ba koo raa mæri àmen biru. Ba ra tire te maniwa bà n kĩ bù wõõ kpõõn gobi drirun kpuna yi.
159.	Rapport annuel de performance	Wõõ giran soman wuswaa daabun tusia tireru	Ta sãawa tire tẽ sã ba ra wõõ giran soma tusie yẽ ba kua kpuna baayere sã, gobi yì ba dandan geeru , yẽ ya kãmia ka yẽ ya sosi yẽ ba naa gire sã.
160.	Rapport sur l'exécution de la loi de finances (RELF)	Bànmeron gobi dendibun wẽribun tusia tireru	Ta sãawa tire tẽ sã siri gbàbu baka tẽ ta gobin dendibun gari wunanamõn siri kowobu ba ra tusie yẽ ka yẽ ba wa bànmron gobi dendibu sã. Sinayasakpõ wì u yarumani ka gobin dendibun gari wunanamõ ka bànmeron yarumani dendo , ben tirena ba ra wẽri sãmburu te sã.
161.	Recettes de l'Etat	Bànmeron gobi duusiabu	Bu sãawa gobi yì bànmro ga ra menne saa swæ doodookan di (dẽmpo, kẽnu, soman kõsiaru...)
162.	Recettes fiscales	Dẽmpon gobi duusiabu	Gobi yì ba ra duusie dẽmpo doodookan di
163.	Recouvrement	Dẽmpon mwabu	Ya sãawa yasansi yẽ ba ra ka tem bin mi dẽmpo mwẽ bù duke bànmeron gobi kpakororu sã

164.	Reddition de comptes	Soman tusiabu	Ya s̄awa tiraasi yè wooda ya tem guro gurobu, wuun guro gurobu ka guro guro bè ba tie kpuro kua bù ka ben t̄mbu soma tusia yè ba bè yiire bù ko
165.	Redevabilité	Soman tusiabun yasansi	Ya s̄awa swaa yè ya wuun bibu k̄a bù ka wuun guro gurobu soman tusiabu bikia . Ya màa wuun guro gurobu s̄a tiraasi bù wuun bibu soma tusia
166.	Redevabilité financière	Gobi dendibun tusiabun yasansi	Ya s̄awa swaa yè ya yarumani dendobu kpuro tiraasi s̄a bù ka soma tusia yarumani yè ba dendan swaa s̄o.
167.	Redevance	Gobi wiru	Ta s̄awa gobi yì ba ra k̄sie saa ka saa s̄mbu tè ba nun kuwan wollo
168.	Redressement fiscal	D̄mpon dibun k̄siasiaabu	Bu s̄awa d̄mpon dii bì a n̄n̄n̄n̄ k̄siasiaabu, dii bi bu weewa saa d̄mpo yè a duari, yè a kawa, yè a berua ka yè a gbenan min di ka yen nim.
169.	Responsabilité	Torarun wurabu	Ya s̄awa tora tè a kua a tè wura baa bà n koo ka nun siri
170.	Ressources de l'Etat	B̄n̄m̄ron yarumani	Ya s̄awa yarumani yè b̄n̄m̄ro ga ra dendi gu ka wuun banaan soma ko
171.	Retenue à la source	D̄mpon w̄ibu k̄sia yero	Ya s̄awa d̄mpo yè ba ra t̄mbu w̄iri win k̄siaru s̄o
172.	Rôle	D̄mpo k̄siobun ȳisan tireru	Ta s̄awa tire tè s̄o ba t̄mbu, som yenu ka yigbenun ȳisa yoruwa bè ba koo d̄mpo k̄sia w̄o s̄o

173.	Service fait (règle du)	Kɔsiaru sɔmburun biru	Ya sãawa a gina sɔmburu wiru go bù sere nun kɔsia
174.	Sincérité (principe de)	Gee gerubu	Ya yarumani dendo baawere sãa tiraasi ù win dooru ka win sɔman kpuna ko gee sɔɔ
175.	Sociétés d'Etat	Bànmeron gobi kason yigbenu	Nu sãawa yigbɛ nì bànmero ga swĩi gu ka tenkuru ko
176.	Soumission	Nɔɔ mwɛɛ tireru	Ta sãawa tire tè sɔm kasogii u ra yore ù ka gere mɛ u koo sɔma koosina ba n raa nùn sɔmburu wɛ
177.	Sous-traitance	Sɔm yinɛɛbu	Ya sãawa yarukawari yè sɔm kowo u ra ka win beruse bɔke ù ka wii sɔmburu deriya tè ba rà nùn yiire ù ko
178.	Spécialité (principe de)	Gobi dendibun kpunan nɔɔ kɛrun kpakianabu	Ya sãawa yasansi yè sɔnkɔɔ ba ra yì bù ka kpakiana sɔmburu tè yarumani baayere ya koo ko saa mìn di ba gobi dendibun wooda sua
179.	Système déclaratif	Dɛmpo kɔsion yarumanin kɔsiabu	Ya sãawa yasansi yè ba ra ka tɔnu dɛmpo mwari saa win yarumani yè u tusian di
180.	Taxe	Dɛmpo piibuu	Ga sãawa gobi yì ba ra dɛmpo kɔsio mwari ù n wunansɔ kobu da gbnkɔkɔwɔ
181.	Taxes fiscales	Tem banaan dɛmpo piibuu	Ga sãawa dɛmpo piibuu gè bànmero ù kun mɛ tem kãa bɔnu ya ra mwɛ wuun sɔmburu tè ba bɛɛ kuan wɔllɔ
182.	Taxes parafiscales	Wuun sɔmburu yiirebun dɛmpo piibuu	Ga sãawa dɛmpo piibuu gè ba ra wuun bii kɔsiasie bù ka sɔm yeru garu n kun mɛ yigberu garu wuun sɔmburu yiire

183.	Termes de référence	Soman yasansin tireru	Ta sãawa tire tẽ sɔɔ ba ra soman yasansi yore mẽ kaa ka tẽ koosina
184.	Transfert de crédits	Gobi dirun swɛɛn kpunan yasiabu	Yasansi yẽ ya ra deri bũ gobi dirun kpuna gaa sue som yeru garun min dib ù wesia som yeru garun mi bũ ka som tee te ko
185.	Transparence budgétaire	Gobi dendibun kpunan kusiabu	Yera ya ra deri baawere u n tubaa dee yẽ ba dukee gobi dendibun kpuna sɔɔ
186.	Trésor	Bànmeron banki	Ya sãawa mì banmɛro ga ra gen gobi bere ga n ka dendimɔ
187.	Unité budgétaire (principe de l')	Yarumani dendibun tire mɛro	Ya sãawa yasansi yẽ ya ra deri yarumani dendibun kpuna yẽ ba ra ka de sɔnkɔɔban mi ya n daabaaru kpuro mɔ tire tee te sɔɔ sɔnkɔɔ bũ ka ka kpĩ bũ tẽ daari dee dee
188.	Unité de trésorerie	Bànmeron gobi beru yee teeru	Gobi beru yee teera n weene bãnmero ga n mɔ
189.	Universalité budgétaire (principe d')	Yarumani dendibun kpunan yasansi	Yasansi yẽ ya ra deri gobi yì yu sãa bãnmeron mɔru kpuro yù du kpakoro teeru sɔɔ kpa bũ sere som kpuna baayere yẽ yen baa wẽ
190.	Usagers	Bànmeron soman baruka diobu	ya sãawa bè ba bãnmeron soman baruka dimɔ